

RESTORE voorgesteld

RESTORE is een Europees INTERREG IV-B project dat zich richt op het herstel van actieve en voormalige minerale winplaatsen ten bate van de mens en de biodiversiteit. In Noordwest-Europa zijn er bij benadering 7200 groeven actief met een totale oppervlakte van ca. 250.000 ha. Dit vormt een enorm potentieel voor natuur- en landschapontwikkeling en voor recreatie.

In het project RESTORE werken 7 partners uit 4 verschillende landen (het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Duitsland en België) samen door kennis en ervaringen te delen over herstellmethoden voor deze ontginningsites over de landsgrenzen heen. RESTORE focust zich op vier werkvelden: (1) de interactie tussen beleid en praktijk (2) het ontwikkelen en promoten van demonstratiesites (3) de opmaak van een interactief GIS-systeem voor groeven en natuurwaarden en (4) het leveren van ecosystemendiensten.

't Pompje, een voormalige kleiontginningssite van zo'n 100 ha in Oudenburg, is één van de demonstratiegebieden die de Vlaamse Landmaatschappij in het project RESTORE inbrengt. Via deze nieuwsbrief willen we u op de hoogte houden van het reilen en zeilen in dit gebied. In deze vierde en tevens laatste nieuwsbrief berichten we u over de uitgevoerde werken in 't Pompje, de monitoringsresultaten voor het jaar 2014 en de eindconferentie van het project RESTORE die plaats had op 17 en 18 juni.

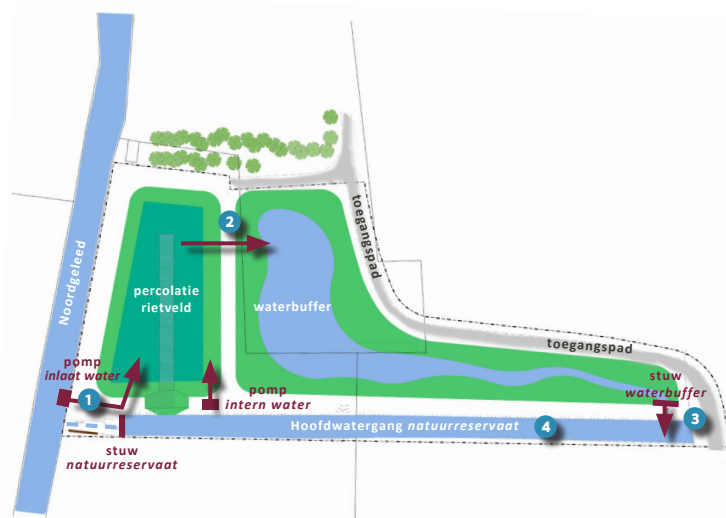

foto VLM

'T POMPJE Moerasherstelwerken 't Pompje

Vorige zomer werd in augustus en september ca. 12.000 m³ grond afgegraven in de rietmoeraszone van 't Pompje (dit is de zone ten oosten van het militair dienstgebouw). De werken hadden als doel meer open water en nat rietland te creëren in die delen van het rietmoeras die momenteel het droogst zijn. Ook is een scheidingsgracht rond het rietveld gegraven om het landroofdieren zoals de vos moeilijker te maken het rietveld binnen te dringen. De grond die vrijkwam bij de werken, is gebruikt om de toegangspaden naar de militaire antennes in 't Pompje en een akker in de omgeving van 't Pompje op te hogen. Eén jaar na de werken is een mooie open waterplas ontstaan te midden van het reeds bestaande rietveld. De waterplas zal nu geleidelijk gekoloniseerd worden vanuit het aangrenzende rietveld.

bovenaanzicht inlaatzuivering

luchtfoto 't Pompje, Yves Adams, Vilda

'T POMPJE

Bouw inlaatzuivering nadert einde

Op 1 maart 2015 startte de bouw van de inlaatzuivering voor 't Pompje. Ze zal het water zuiveren dat tijdens de zomermaanden vanuit het Noordgeleed in het natuurreserveaat wordt gepompt. De zuivering zal gebeuren door een percolatierietveld van zo'n 800 m². Achter het rietveld werd een ondiepe waterplas met brede rietoevers uitgegraven, die het water tijdelijk kan bufferen. Het rietveld en de waterplas komen in de zone waar vroeger de steenbakkerij van 't Pompje stond. De bouw van deze waterzuivering vormt dus tegelijk ook een sanering van de oude fabriekssite. In totaal werden dit voorjaar zo'n 1000 ton gemengd puin en 2000 m³ vervuilde grond afgevoerd naar een grondreinigingscentrum.

Alle grond- en aanlegwerken zijn nu uitgevoerd. Momenteel wordt de pompinstallatie uitvoerig getest. Begin september wordt het riet aangeplant. De inlaatzuivering zal door zijn lage ligging en zijn rietvlakte perfect opgaan in de omgeving. De zuiverende werking zal verder opgevolgd worden in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij.

Zowel de moerasherstelwerken als de bouw van de inlaatzuivering worden voor 50 % gefinancierd met Europese middelen en voor 50 % met middelen van het Agentschap voor Natuur en Bos.

'T POMPJE

Broedvogelmonitoring 2014

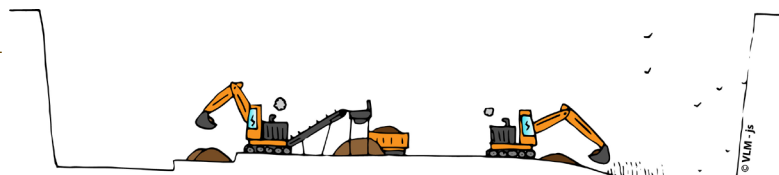
Sinds 2006 worden in het kader van de broedvogelmonitoring voor het vogelrichtlijngebied 'Poldercomplex' jaarlijks alle broedvogels in 't Pompje geteld. Alle projectsoorten in 't Pompje zijn er sinds de start van de inrichting (periode 2009-2010) op vooruitgegaan. Kluut, tureluur, bergeend, grutto, scholekster, kuifeend, blauwborst en rietzanger haalden in 2014 alle het hoogste aantal territoria sinds 2006. De gemiddelde toename in de jaren na inrichting is markant (met procentuele toenames in de grootteorde van 200 à 600 %). Graspieper, patrijs, blauwborst en rietgors zijn zich pas na de inrichtingswerken in 't Pompje komen vestigen.

Sinds enige jaren is er een territorium roerdomp aanwezig in het historisch stukje rietland dat grenst aan de inrichtingswerken. In 2014 werd zelfs melding gemaakt van uitgevlogen jongen. Hetzelfde geldt voor een koppel bruine kiekendief.

'T POMPJE

Eindconferentie Restore
op 17 en 18 juni 2015

visualisatie afgraven © Jeroen Seynave VLM 2015

Op 17 en 18 juni had de eindconferentie van het Interreg IVB-project RESTORE plaats. VLM was gastheer en organisator samen met de provincie Nederlands Limburg. RESTORE gaat over herinrichting van groeven waar klei, zand, steen, kalksteen, ... wordt of werd gewonnen; de titel van de conferentie was dan ook "Public and Biodiversity Benefits through Mineral Site Restoration". Terwijl minerale ontginningsplaatsen vroeger na gebruik werden verlaten en soms volgestort met afval, probeert men er nu via herinrichting winst te boeken voor de biodiversiteit en voor de lokale gemeenschap. 't Pompje is één van de demonstratiesites in dit project. Op de conferentie in Brussel op 17 juni in Brussel passeerden niet minder dan 23 sprekers de revue en illustreerde een zandkunstenaar het thema met een live act. VLM-projectleider Els Ameloot presenteerde een top 10 van vuistregels bij het herstel van groeves en het RESTORE-team lanceerde een manifest met aanbevelingen. Op 18 juni werden goede voorbeelden bekeken in (Belgisch) Limburg: de excursie leidde naar het natuurinrichtingsproject Bergerven (Dilsen-Stokkem) en naar de Mechelse Heide (Maasmechelen) in het Nationaal Park Hoge Kempen. De conferentie mocht op heel wat belangstelling rekenen bij overheden, natuurorganisaties en de ontginningsindustrie. Gezien de VLM regelmatig inrichtingsprojecten uitvoert in gebieden met verlaten of vervuilde groeves, was het erg leerrijk om aan dit project deel te nemen.

De presentaties van de conferentie zijn raadpleegbaar op www.restorequarries.eu. Wenst u de (Engelstalige) congrespublicaties digitaal of per mail te ontvangen, stuur dan een mailtje naar karolien.bracke@vlm.be.

CONTACTPERSONEN

Jan De Bie, VLM Regio West
tel. 050 45 90 16
jan.debie@vlm.be

Wim Pauwels, ANB West-Vlaanderen
tel. 050 24 77 60
wim.pauwels@lne.vlaanderen.be

